

Список використаних джерел:

1. Рудницька-Юрійчук І. Р. Народна та авторська казка як засіб морально етичного виховання дітей дошкільного віку. *Журнал «Перспективи та інновації науки» (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)*. 2022. № 8(13). С 229–240.
2. Заліток Л. М., Сухомлинський В. О. Про роль казки у вихованні та навчанні дітей з особливими потребами. *Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами*. 2012. №9(3). С. 114–120.
3. Перепьолка В. І. Формування у молодших школярів естетичної культури засобами мови. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету ім. Л.Українки*. 2016. Т.2, №1 (303). С. 28–33.

*Марія КОВАЛЬ-МАЗЮТА,
аспірантка 1-го року навчання
спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки»,
Інститут педагогіки,
м. Київ*

*Науковий керівник: Тамара ПУШКАРЬОВА,
доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України,
Інститут модернізації змісту освіти,
м. Київ*

КРЕАТИВНИЙ ПІДХІД У ФОРМУВАННІ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД СІЛЬСЬКОЇ МІСЦЕВОСТІ В АСПЕКТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ

В положеннях концепції «Нова українська школа» чітко зафіксовано, що в умовах децентралізації влади та освіти адміністративні й навчально-методичні повноваження будуть делегуватися на рівень місцевих закладів освіти. Школи в цьому разі зможуть автономно формувати освітні програми, складати навчальні плани з окремих предметів відповідно до

стандартів базової освіти та досягнень сучасної науки, обирати підручники, методики навчання і виховання, розвивати креативний підхід у формуванні освітнього простору [1, с. 25-29].

Креативний підхід у позначеному контексті слід розуміти як чутливість до сприйняття інституціонально-законодавчих та структурно-освітніх перетворень в навчально-виховній діяльності, уміння переосмислювати набуті в попередній навчально-усвідомленій практиці знання, виявлення потягу й особистої творчої активності в організації навчально-виховного процесу. І коли на території міста заклади середньої освіти працюють в порівняно стабільному режимі, то освітня система об'єднаних територіальних громад сільської місцевості знаходиться на передньому рубежі структурно-освітнього реформування, а отже для виконання нагальних завдань потребує креативних управлінців і педагогів.

Важливі проблеми формування освітнього простору в контексті підготовки креативних учителів розробляли О. Дубасенюк, О. Вознюк, П. Герчанівська, Т. Левченко, В. Павленко, В. Павленко, Л. Петришин, О. Попадич, Т. Пушкарьова, С. Сисоєва, О. Ярошинська та інші вчені, які досліджували процес формування креативності в майбутніх учителів середньої школи і розвитку їх творчих умінь, які простежуються в здатності винаходити рішення в нестандартних ситуаціях і здійснювати інноваційні перетворення на базі набутого досвіду.

З точки хору О. Дубасенюк сучасно-трансформаційні соціокультурні зміни в суспільстві передбачають насамперед підвищення якісного шабля підготовки майбутніх педагогів, які будуть здатними до креативних задумів і оригінальних дій [2, с. 23]. На сьогодні саме творча (своєрідна, неординарна) особистість стає затребуваною в усіх галузях життєдіяльності національної спільноти, де мають здійснюватися новаторські реформи. Відтак і завданням вищої школи має стати піднесення творчого потенціалу

майбутніх учителів закладів середньої освіти в частині їх саморозвитку та самореалізації.

Креативна особистість завжди і усюди відрізняється від оточення високою чутливістю до всього нетипового, незвичного та нестандартного. Вона відкрита до набуття нових знань, інноваційного досвіду чи-то оригінальної практики. Їй притаманна самостійність поглядів та оцінок, відстороненість од стереотипів чи архаїчних поглядів, здатність дивувати та захоплювати оточення дивакуватими ідеями, винаходами або ініціативами. Саме таким має бути наставник сучасних активних і добре поінформованих учнів, які ще добре піддаються наставлянням та гарно сприймають доброзичливі поради. І якраз на таких педагогів очікують сучасні школи, і передусім школи сільської місцевості.

Важливість підготовки креативних педагогів для мережі освітніх закладів в сільській місцевості ґрунтується на взаємодії, як мінімум, двох вельми суттєвих установок, а саме: 1) готовності освітян до організаційних змін в їх професійній діяльності; 2) спроможності вчителів до інноваційних педагогічних метаморфоз в непростих умовах функціонування сільської освіти. У такий спосіб виходить, що молоді педагоги сільської школи мають не лише навчати дітей і отримувати вчительський досвід, а ще й допомагати територіальній громаді налагоджувати функціональну спроможність її освітньої мережі.

Згідно бачення Г. Іванюк суспільні вимоги до освітньої діяльності вчителів сільських та міських шкіл формально однакові за відмінністю того, що сільські школи мають такі специфічні організаційно-педагогічні умови функціонування, як: наповненість шкіл учнями, географічне розташування громади, соціальний і національний склад громадян, соціокультурні традиції тощо [3, с. 5-8]. За таким сільський вчитель, у трактуванні У. Щербей, має водночас закривати обов'язки різнопланового вчителя, класного керівника, психолога, організатора та, власне, старшого товариша

[4, с. 278]. Формами підвищення педагогічної майстерності в цій ситуації є креативна самоосвіта молодого спеціаліста й різноманітні курси чи семінари із розповсюдження передового досвіду, щоби молоді фахівці могли вести різноманітні гуртки або творчі об'єднання, а також організувати підвіз нечисленних учнів до місця їхнього навчання.

Оскільки проблема загальноосвітньої школи сільської місцевості є натеper однією із найскладніших в українській освіті, вирішувати її повинні виключно і єдино креативні фахівці, які здатні бачити проблеми, аналізувати їх і знаходити нестандартні та ефективні рішення [5, с. 197]. Разом із тим, на думку Я. Дзюби, майбутні вчителі сільських шкіл мають бути націленими на виконання завдань, які пов'язані із забезпеченням активної участі сільських школярів у громадській діяльності, подоланням стереотипів щодо знань та вмінь випускників сільських закладів освіти, прагненням розвинути креативні задатки учнів сільської школи та підвищити їх конкурентоспроможність і результативність [6, с. 110].

Водночас для вчителя сільської школи в об'єднаній територіальній громаді надзвичайно важливого значення набуває його підготовленість до життя і праці в умовах села, адже сільський вчитель повсякчас, на роботі та вдома, перебуває пліч-о-пліч зі своїми учнями та їх родинами, переймаючись їхніми радощами й проблемами. За таким будь-які поведінкові витівки сільського вчителя миттєво стають об'єктом пересудів як учнів, так і їх батьків. Отже, середовище сільської громади є, з однієї сторони, менш активним і вимогливим за міський простір, а з іншої – потребує від учителя завзятості й відкритості у стосунках із учнями та мешканцями сільської громади. Саме це потрібно об'єктивно усвідомлювати та саме цьому слід навчати майбутніх педагогів.

Разом із тим, згідно до даних Інституту освітньої аналітики МОН України, в школах сільської місцевості до 40% освітян працюють понад 25 років, що має своїм результатом: 1) доволі значний віковий статус учителів;

2) небажання або неуміння перелаштовуватися на провідні «рейки» активної освіти; 3) завеликий віковий розрив між учителем і його учнями; 4) відсутність навичок з володіння дайджестами; 5) відсутність місць для молодих учителів, що змушує їх шукати інші місця прикладання опанованих знань [7, с. 10].

За фактом наданого підтримка освітньої мережі об'єднаних територіальних громад сільської місцевості видається наразі конче актуальною проблемою, яка обумовлює той казус, що освіта в сільській місцевості (у порівнянні з освітою в місті) є більш проблемною та менш якісною. У зв'язку з поданим вище сільська школа вкрай очікує на допомогу з боку науково-викладацької спільноти в плані надання управлінсько-методичних рекомендацій, видання якісних підручників, розподілу освітніх субвенцій та підготовки креативно-налаштованих учителів і вихователів, які б спромоглися стати фахово-кадровою опорою сільської освіти та надійними помічниками об'єднаних територіальних громад.

Список використаних джерел:

1. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. Київ: МОН України, 2016. 34 с.
2. Дубасенюк О.А. Креативний підхід до професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів. *Креативна педагогіка*. 2011. № 4. С. 23–28.
3. Іванюк Г.І. Соціально-педагогічні засади розвитку сільської школи в Україні. Київ: Педагогічна думка, 2007. 408 с.
4. Щербей У.В. Початкова сільська освіта: реалії та перспективи розвитку. *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2017. Вип. 2. С. 277–279.
5. Павленко В.В. Особливості підготовки майбутнього вчителя в республіці Польща в контексті полікультурного підходу. *Проблеми освіти: Збірник наукових праць*. Вип. 82. Вінниця-Київ, 2015. С. 196–203.

6. Дзюба Я.В. Педагогічні умови підготовки вчителя сільської школи до виховання учнів на національно-культурних традиціях. *Педагогічні науки*. 2014. № 60. С. 108–113.

7. Діяльність учителів загальноосвітніх навчальних закладів. Київ: Інститут освітньої аналітики МОН України, 2017. 81 с.

Valeriia KOLENDZIAN
*the 4-th year student (bachelor program) of
specialty 072 “Finance, Banking and Taxation”,
Higher Educational Institution “Podillia State University”,
Kamianets-Podilskyi*
Scientific supervisor: Angelina ROLIAK
*Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Foreign Languages Department,
Higher Educational Institution “Podillia State University”,
Kamianets-Podilskyi*

COLLABORATIVE MODELS OF ECONOMIC EDUCATION

Higher education in the contemporary age with the drastic situations of the pandemic COVID-19 and the aggressive war in Ukraine is forced to respond to growing economic pressures while serving an increasingly diverse population of students who may be in a difficult situation but still have high expectations for their learning environments. So tertiary institutions must evolve efficiently and effectively taking into account economic burdens and surely the fact that student demographics are rapidly changing [2].

Our analysis shows that student populations today are more diverse in terms of age as well as culture and geography, with workforce dynamics fostering chances for lifelong learning. This varied group of students demands a worldwide education that is unrestricted by physical campuses or conventional class structures like on-site lectures. Students expect their campuses to be furnished with cutting-edge smart buildings, laboratory facilities, laptops, data centers, and